

Số: 01/2021/QĐST-DS

Điện Biên Phủ, ngày 04 tháng 10 năm 2021

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v Tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ ĐIỆN BIÊN PHỦ, TỈNH ĐIỆN BIÊN

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Nguyễn Thị Minh Huệ

Thư ký phiên họp: Bà Quảng Thị Thu - Thư ký Tòa án

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Điện Biên Phủ, tỉnh Điện Biên tham gia phiên họp: Bà Bùi Thị Thảo - Kiểm sát viên

Ngày 04 tháng 10 năm 2021, tại Trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Điện Biên Phủ, tỉnh Điện Biên, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 02/2021/TLST-DS ngày 19 tháng 8 năm 2021 về việc Tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 01/2021/QĐST-DS ngày 20 tháng 9 năm 2021, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- ***Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:*** Bà **Bùi Thị X** – sinh năm 1945
Địa chỉ: Tổ dân phố X, phường H, thành phố Đ, tỉnh Điện Biên (có mặt)

- ***Người bị yêu cầu:*** Ông **Lê Hồng P** – sinh năm 1969
Địa chỉ: Tổ dân phố X, phường H, thành phố Đ, tỉnh Điện Biên (có mặt)

- ***Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:***

1. Ông **Lê Văn T** – sinh năm 1937

Địa chỉ: Tổ dân phố X, phường H, thành phố Đ, tỉnh Điện Biên (có mặt).

2. Anh **Lê Hồng B** – sinh năm 2000

Địa chỉ: Tổ dân phố X, phường H, thành phố Đ, tỉnh Điện Biên (có mặt).

3. Bà **Dương Thị T** – sinh năm 1977 và anh **Lê Mạnh T** – sinh năm 2006.

Nơi cư trú cuối cùng: Tổ dân phố X, phường H, thành phố Đ, tỉnh Điện Biên
(Vắng mặt)

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Trong đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 02/8/2021 người yêu cầu giải quyết tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự đối với ông Lê Hồng P - sinh năm 1969. Địa chỉ: Tổ dân phố X, phường H, thành phố Đ, tỉnh Điện Biên.

Tại đơn thay đổi yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 18/9/2021 bà Bùi Thị X yêu cầu giải quyết tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi

đối với ông Lê Hồng P và yêu cầu Tòa án chỉ định anh Lê Hồng B là người giám hộ cho ông Phương.

Tại phiên họp người yêu cầu vẫn giữ yêu cầu của mình. Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có mặt cũng đồng ý với yêu cầu của bà X.

Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Điện Biên Phủ phát biểu ý kiến:

- Việc chấp hành pháp luật: Từ khi thụ lý cho đến phiên họp giải quyết việc dân sự Thẩm phán, thư ký Tòa án, bà X, ông T, ông P, anh B đã thực hiện đúng các quyền và nghĩa vụ của mình theo quy định của Bộ luật Tố tụng Dân sự. Bà T, anh T không thực hiện đầy đủ quyền và nghĩa vụ của mình.

- Về nội dung: Đề nghị áp dụng khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 363, 365, 376, 377, 378 Bộ luật tố tụng dân sự; Điều 23 Bộ luật dân sự chấp nhận đơn yêu cầu của bà Bùi Thị X tuyên bố ông Lê Hồng P có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Căn cứ Điều 149/BLTTDS và điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án miễn toàn bộ tiền lệ phí dân sự sơ thẩm cho bà X.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Điện Biên Phủ, tỉnh Điện Biên nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết của Tòa án:

Bà Bùi Thị X yêu cầu Tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định anh B là người giám hộ cho ông Lê Hồng P - sinh năm 1969. Địa chỉ: Tổ dân phố X, phường H, thành phố Đ, tỉnh Điện Biên, là yêu cầu về dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án quy định tại khoản 1 Điều 27 của Bộ luật Tố tụng Dân sự. Người bị yêu cầu cư trú tại Tổ dân phố X, phường H, thành phố Đ nên theo quy định tại điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng Dân sự yêu cầu trên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thành phố Điện Biên Phủ, tỉnh Điện Biên.

[2] Về thủ tục tố tụng:

- Về yêu cầu giám định: Sau khi Tòa án thụ lý việc dân sự, trên cơ sở đơn đề nghị của người yêu cầu Tòa án đã ra quyết định trưng cầu giám định tại Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Miền núi phía bắc đối với người bị yêu cầu. Sau khi nhận được kết luận giám định, Tòa án đã ra quyết định mở phiên họp để xét đơn yêu cầu.

- Về việc vắng mặt đương sự tại phiên họp: Trong quá trình giải quyết việc dân sự do người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là bà Dương Thị T và anh Lê Mạnh T vắng mặt tại nơi cư trú nên Tòa án đã tiến hành niêm yết theo quy định các văn bản tố tụng thông báo thụ lý việc dân sự, quyết định mở phiên họp, giấy triệu tập các

đương sự tham gia phiên họp. Tuy nhiên, bà T và anh T không có văn bản trả lời thông báo thụ lý, vắng mặt tại phiên họp nên căn cứ khoản 3 Điều 367/BLTTDS Tòa án giải quyết việc dân sự vắng mặt họ.

[3] Về yêu cầu của đương sự:

Căn cứ đơn yêu cầu ngày 02/8/2021, đơn thay đổi yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 18/9/2021 (trước thời điểm Tòa án quyết định mở phiên họp giải quyết việc dân sự) của người yêu cầu và các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ thể hiện: Bà Bùi Thị X và ông Lê Văn T là bố, mẹ đẻ của ông Lê Hồng P. Gia đình không có tiền sử mắc bệnh tâm thần. Năm 2002 ông P bị ngã và bị bệnh tâm thần cho đến nay, không thể nhận thức và làm chủ hành vi của mình. Theo kết quả giám định khả năng lao động số 37 ngày 08/02/2012 Hội đồng giám định y khoa tỉnh Điện Biên kết luận ông P bị Tâm thần phân liệt thể di chứng, thuộc hạng A (coi như mất 81% sức khỏe). Tại giấy xác nhận khuyết tật của UBND phường H, thành phố Đ thể hiện ông P thuộc dạng khuyết tật: Thần kinh tâm thần, mức độ: Đặc biệt nặng. Hàng tháng ông P được hưởng chế độ của nhà nước dành cho người khuyết tật. Người yêu cầu khẳng định ông P không thể nhận thức, làm chủ được hành vi của mình, không thể tự mình tham gia các giao dịch dân sự. Vì vậy, ban đầu bà X yêu cầu Tòa án tuyên bố ông P mất năng lực hành vi dân sự. Tuy nhiên sau khi Tòa án ra Quyết định trưng cầu giám định, Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía bắc đã kết luận: Hiện tại: ông P có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Do đó bà X đã thay đổi yêu cầu giải quyết, tuyên bố ông P có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và yêu cầu Tòa án chỉ định anh Lê Hồng B (con trai ông P) là người giám hộ cho ông P.

Về người giám hộ: Căn cứ vào lời khai của các đương sự, xác nhận của chính quyền địa phương có căn cứ để xác định: Ông Lê Hồng P có bố mẹ là bà X, ông T hiện đã già yếu. Ông P có vợ là bà Dương Thị T và có hai con là Lê Mạnh T và Lê Hồng B. Bà T và anh T hiện đã bỏ đi khỏi nơi cư trú từ năm 2010, hiện không có mặt tại địa phương. Theo quy định tại Điều 49 của Bộ luật dân sự hiện anh B có đủ điều kiện là người giám hộ cho ông P. Quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại Điều 57, 58, 59 Bộ luật dân sự năm 2015.

Căn cứ Kết luận giám định pháp y tâm thần số 29/2021/SKTT ngày 08/9/2021 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía bắc đối với ông Lê Hồng P, đã kết luận:

...“Tư duy thiếu logic, ngôn ngữ phân liệt. Cảm xúc không ổn định. Rối loạn hoạt động có ý chí và hoạt động bản năng...”

Trí năng: giảm.

Trí tuệ: bình thường...

V. Kết luận: Lê Hồng P bị bệnh Tâm thần phân liệt - F20 (Theo phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 về các rối loạn tâm thần và hành vi). Hiện tại: Lê Hồng P có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi ”.

Như vậy trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần và tại phiên họp giải quyết việc dân sự có thể thấy: Ông Lê Hồng P bị bệnh Tâm thần phân liệt không đủ khả năng nhận thức, làm chủ hành vi nhưng chưa đến mức mất năng lực hành vi dân sự. Hiện: có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Theo quy định tại Điều 23 Bộ luật Dân sự năm 2015:

“ 1. Người thành niên do tình trạng thể chất hoặc tinh thần mà không đủ khả năng nhận thức, làm chủ hành vi nhưng chưa đến mức mất năng lực hành vi dân sự thì theo yêu cầu của người này, người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ, xác định quyền, nghĩa vụ của người giám hộ.

2. Khi không còn căn cứ tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi thì theo yêu cầu của chính người đó hoặc của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định hủy bỏ quyết định tuyên bố người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.”

Vì vậy, yêu cầu của bà Bùi Thị X là có cơ sở nên cần được chấp nhận.

Ý kiến và đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Điện Biên Phủ phát biểu tại phiên họp là có căn cứ nên được chấp nhận.

[4] *Về chi phí tố tụng:* Chi phí giám định và bồi dưỡng giám định tại Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía bắc, do bà Bùi Thị X đã tự nguyện chịu và đã nộp đủ tiền chi phí cho đơn vị thực hiện việc giám định nên không xem xét giải quyết.

[5] *Về lệ phí:* Theo quy định tại Điều 149/BLTTDS và Khoản 1 Điều 37 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án người yêu cầu phải chịu 300.000 đồng lệ phí sơ thẩm giải quyết yêu cầu về dân sự. Tuy nhiên do bà Bùi Thị X là người cao tuổi, có đơn xin miễn nộp tiền lệ phí nên theo quy định tại điểm d khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 chấp nhận miễn lệ phí dân sự sơ thẩm cho bà X.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ: Khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; các Điều 149, 370, 371, 372, 378 Bộ luật Tố tụng Dân sự; Các Điều 23, 46, 49, 54, 57, 58, 59 Bộ luật dân sự; điểm d khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

- Chấp nhận đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Bùi Thị X.

Tuyên bố: Ông Lê Hồng P - sinh năm 1969. Địa chỉ: Tổ dân phố X, phường H, thành phố Đ, tỉnh Điện Biên là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Chỉ định: Anh Lê Hồng B - sinh năm 2000 (con trai ông Lê Hồng P) là người giám hộ của ông Lê Hồng P. Quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại Điều 57, 58, 59 Bộ luật dân sự.

- Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Miễn 300.000đ (ba trăm nghìn đồng) lệ phí sơ thẩm giải quyết yêu cầu về dân sự cho bà Bùi Thị X.

- Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan vắng mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết; Viện kiểm sát có quyền kháng nghị quyết định theo thủ tục phúc thẩm theo quy định của Bộ luật Tố tụng Dân sự.

- Quyền thi hành án, nghĩa vụ thi hành án, thời hiệu yêu cầu thi hành án theo quy định của Luật thi hành án dân sự.

Nơi nhận:

- Viện kiểm sát nhân dân TPĐBP;
- Người yêu cầu;
- Người bị yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- Chi cục THADS TPĐBP;
- UBND phường H, TPĐBP;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự, VP.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(Đã ký)

Nguyễn Thị Minh Huệ